

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria comunismului

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca	
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie	
1.3. Departamentul	Studii Internaționale și Istorie Contemporană	
1.4. Domeniul de studii	Istorie	
1.5. Ciclul de studii	Licență	
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istoria Artei	
1.7. Forma de învățământ	Zi, cu frecvență	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria comunismului				Codul disciplinei	HLR1602
2.2. Titularul activităților de curs		Prof.univ.dr. Virgiliu Țărău					
2.3. Titularul activităților de seminar							
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	36	3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				87	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Acces la PC, internet, Teams	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Acces la PC, internet, Teams	

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice lumii contemporane • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială care pot explica complexitatea evoluțiilor regimurilor comuniste • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare Capacitatea de a colecta, analiza și interpreta datele istorice; de a le relaționa în contexte specifice
Competențe transversale	Dezvoltarea gândirii critice • achiziția de competențe de analiză și sinteză • dezvoltarea capabilităților de vorbit în public și a abilități de prezentare • Munca în echipă • Competențe digitale

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Introducerea studenților în istoria regimurilor comuniste. Înțelegerea traseului ideologic și al experienței istorice care a dus la metamorfozarea marxismului în varianta leninistă, respectiv maiostă sau fidelistă a acestei ideologii. • Să cunoască, să înțeleagă, să analizeze și să explice principalele procese, fenomene și evenimente istorice care au dus la instaurarea regimurilor comuniste în Rusia, Estul Europei Sud-Estul Asiei și Africa. • Să poată acumula informațiile și aptitudinile metodologice necesare pentru a putea analiza și explica funcționarea sistemelor de putere comuniste și efectelor lor asupra societăților în care au fost experimentate.
------------	--

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Aptitudini	Pedagogice (cu finalitate educativă pe dobândirea, consolidarea, și sistematizarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor formate; preținse de activitatea de verificare și apreciere a cunoștințelor; de organizare a activității didactice) Didactice (aptitudini referitoare la capacitatea de transfer informațional cu finalitate instructivă - consolidare și sistematizarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor formate; preținse de activitatea de verificare și apreciere a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor)
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru documentarea unor subiecte de istorie instituțională, economică, socială sau culturală. Dobândește abilități de analiză și gândire critică care să îi permită să ilustreze cauzele, fazele și consecințele unor procese și fenomene istorice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea studenților în istoria comunismului la trei nivele: ideologic, organizațional-instituțional și societal. Prezentarea și analiza pe baza literaturii de specialitate și a izvoarelor publicate, a evoluției comunismului dintr-un experiment național la unul regional sau chiar global. .
7.2 Obiectivele specifice	Să dobândească capacitatea de analiză; să știe să caute bibliografia de specialitate, să elaboreze referate, recenzii și prezentări dedicate problematicei studiate. Să poată studia și explica dezvoltarea proceselor istorice în durata lor lungă sau incidentală, să poată contextualiza și structura discursiv tematici de istorie (politice, sociale, economice sau culturale) pe care să le poată proiecta la nivel național, regional, continental sau global. Specific, să poată: • Evalua sistemele politice dezvoltate în Rusia după 1917 și în Europa răsăriteană postbelică. Să poată înțelege legătura dintre ideologie și complexitatea geopolitică și geostrategică a construcției regimurilor comuniste. • Să poată identifica etapele de dezvoltare a ideologiei și experienței istorice – de la cele definite ca ideocrații în statele devenite comuniste, la cele occidentale combative sau de adaptare (eurocomunism). • să înțeleagă mecanismele de structurare a puterii politice, dinamica organizațională din experimentele leniniste, staliniste, maoiste sau ceaușiste.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. De la idei la o ideologie. Rădăcinile ideologice ale comunismului în secolul al XIX-lea. De la planuri la acțiuni. Marx și moștenirea sa	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

2. Sindicalismul, socialismul, anarhismul și alte „isme” la sfârșitul secolului al XIX-lea 3. Primul Război Mondial și prima revoluție comunistă. Rusia în 1917 4. Rusia sub Lenin și Stalin. Comunismul de jos și comunismul de sus (comunismul de război, NEP, stalinismul ca revoluție de sus, colectivizarea, Marea Teroare etc.) 5. Comunismul ca model: de la o singură țară la întreaga lume. Cominternul și antifascismul în perioada interbelică 6. Al Doilea Război Mondial și extinderea comunismului dintr-o țară într-o regiune (1940–1947) 7. Construirea unui bloc în Războiul Rece. De la război la coexistență pașnică (1948–1979) 8. Comunismul în China și în Sudul Global 9. Europa de Est sub comunism 10. Căutarea legitimității: internaționalism, naționalism și comunism în lumea postbelică 11. Sfârșitul comunismului în Europa de Est: o criză sistemică 12. Regimurile politice comuniste după Războiul Rece.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
Bibliografie:		
Erik van Ree, <i>Boundaries of Utopia : Imagining Communism from Plato to Stalin</i> , Routledge contemporary Russia and Eastern Europe series, 2015.		
Archie Brown, <i>The Rise and the Fall of Communism</i> , Harper and Collins e-books		
Robert Service, <i>Comrades! A History of World Communism</i> , Macmillan, 2007		
<i>The Cambridge History of Communism</i> , 3 volumes, 2017.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile, temele și epistemele disciplinei au fost elaborate în concordanță cu fluxul literaturii de specialitate publicate în țară și în străinătate. Tematicile cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil sau al unor conferințe științifice internaționale, inclusiv dezbateri în cadrul revistelor de circulație internațională

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea bibliografiei obligatorii, a terminologiei, conceptelor și tematicii parcurse la curs.	Examen oral	70%
10.5 Seminar/laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări dedicate unui regim politic comunist	Examen oral	20%
	Oficiu		10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Pentru atingerea standardului minim de performanță studenții trebuie să fie capabili să operaționalizeze și să caracterizeze procesele de elaborare ideologică (tranziția de la marxism la leninism, maișism sau eurocomunism) și de experimentare istorică a comunismului (din Rusia în Estul Europei, Sude Estul Asiei și în lume.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
1.10.2025.

Semnătura titularului de curs

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....